

Universitätsbibliothek Paderborn

**Gallia Vindicata, In Qua Testimoniis Exemplisque
Gallicanæ Præsertim Ecclesiæ, Quæ Pro Regalia, Ac
Quatuor Parisiensibus Propositionibus A Ludovico
Maimburgo, Aliisque producta sunt, Refutantur**

Sfondrati, Celestino

[Ort nicht ermittelt], MDCLXXXVIII.

4. Non eas solùm Ecclesias eximi, quæ titulo oneroso libertatem redemêre, sed omnes, quæ in possessione suæ libertatis fuêre, idque Gallos ipsos fateri.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38277

IV. Dicunt ergo verum esse, non omnes Ecclesias Regaliâ teneri, illas enim eximi, quæ aut speciali privilegio à Regibus exemptæ sunt, aut titulo oneroso libertatem redemere; istas immunes esse, nullasque præterea. Cæterum quàm hæc sint inania, & iudificandæ veritati quæsita, quis non videt? Concilium enim Lugdunensè non aliquas tantum, paucasque Ecclesias Regaliæ subducit, quæ privilegio, aut contractu aliàs tutæ sint, sed omnes illas, in quibus Regalia hæctenus exercita non fuit, hæc verò multò plures sunt, quàm Privilegio affectæ. Concilij verò Lugdunensis, & Ecclesiæ Gallicanæ, quæ illius Concilij maxima, & præcipua pars erat, eadem mens, & sententia fuit; imò Gallorum querelis ea Constitutio debetur, ut supra vidimus. Id si Galliæ Antistites cum aulæ minùs blandirentur, facti sunt, non eas tantum Ecclesias eximendas esse, quæ Privilegio, aut contractu aliàs tutæ sunt, sed omnes, quæ retrò temporibus Canonicâ, & naturali libertate gaudebant: ficenim in Conventu ad S. Germanum habito Henrico III. imperante Clerus loquitur: *Oportet ab onere Regaliæ primò Ecclesias eximere, quæ contractu aliquo, commutatione, aliòve titulo oneroso hanc exemptionem sibi à Regibus paravère. Secundo eas Ecclesias, quæ jam à tempore hominum memoriam superante in possessione, & libertate sunt, ne huic oneri subdantur; illa præsertim, quæ hæc ipsâ libertate prius gaudebant, quàm coronæ unirentur; nec veritati consentaneum est, accessu ad coronam suâ libertate aut Privilegijs excidisse, quæ in hunc usque diem semper servârunt.* His Cleri rationibus & ipse Henricus assensus est, & propositio Pybraci Regij Advocati eliminata. Idem fatetur Petrus de Marca, cujus hæc sunt verba: *Cum antiqua Parlamenti arresta jus Regiam consuetudine niti docuerint, nullamque aliam ejus asserendi probabilem rationem invenerint Doctores Parisenses, quàm vetustam consuetudinem ex aequitate profectam, mirum videri non debet, si Reges, qui primi leges in hac materia Regalium condiderunt, ad fori usum accommodatas, jus illud coercuerint ad Ecclesias, in quibus receptum erat, Regem eo jure uti.* Si ergo nullo alio titulo, quàm consuetudinis, Regalia nititur, idque Parlamenta, Doctores Parisenses, ipsique Reges agnovère; sequitur, ubi consuetudo non est, nullum etiam esse titulum, rationemque Regaliam exercendi. Denique ex arrestis, Regijsque tabularijs, ac omnium ferè Juris consultorum, & Advocatorum Galliæ testimonijs constat, multas Eccle-

Ecclesias à Regalia liberæ esse, immunèsq; videlicet: Camera-
 censem, Lemovicensem, Cathurcensem, Rhutenensem, Albien-
 sem, Mimatensem, Macloviensem, Trecorensem, Auxitanensem,
 Arelatensem, omnèsq; insuper Ecclesias Provinciarum Septi-
 manniæ, Provinciaë, Delphinatûs, Aquitaniæ, aliàsque recentib;
 victorijs Galliaë adjectas, de quibus vide *Marcam lib. 8. à cap. 26. &*
Episcopum Apamiensem in Tractatu Regaliæ à fol. 86. Has inquam omnes
 immunes fuisse constat, liberàsque, sive jam contractui oneroso,
 sive antiquæ possessioni, ac Concilio Lugdunensi tribuas: si ergo,
 quocunque tandem titulo, liberæ sunt, quâ, rogo, æquitate gra-
 varî possunt, & jugo subdi nunquam accepto? sit contractus, sit
 quidquid velis, tantùm ne seruiant; quamquam, ut dixi, nec
 privilegium, nec contractus sit, sed Ecclesijs innata, & à Canonib;
 præsertim verò Concilio Lugdunensi sancita libertas. Enim
 verò si quis attentè consideret, quid Regaliæ extensio ex una parte
 lucri, ex alia verò incommodi Regibus afferat, mirabitur tanto
 illam ardore, conatûque quæsitam esse. Emolumenta, quæ ex ea
 proveniunt, si magnificentiam, opèsq; Regum Galliaë spectes,
 vix guttam addunt ingenti pelago; præterquàm, quòd eorum
 Majestatem indignum credas, si Ecclesiarum spolijs onusti incedant,
 quas olim augere consueverant. Et quamvis moderni Regis pie-
 tate factum sit, ut modestissimè illis utatur, tertiâ eorum parte
 Neophytis adscriptâ; quis nobis tamen pollicetur, foribus semel
 apertis, eandem semper posteris Regibus & moderationem, &
 pietatem fore, & non potiùs in Regium ærarium, communèmq;
 alveum, etiam hunc rivulum decursurum, sacrâ pecuniâ in pro-
 phanos usus absumptâ? nam & hic semper genius abusibus fuit,
 ut faciem honestate velarent, lentèque procederent, modestissimis
 inijtis, sed lugendo sine. Et quamvis hæc omnia desint, finis sal-
 tem sacrarum foundationum, quas esse inviolatas decet, & potestas,
 ac administratio Episcopis debita, in Reges transfertur: & quis
 credat oblationes ex alieno Deo placere? maximè in Regibus,
 qui proprijs abundant? Idem, multòque magis in Collationibus
 Beneficiorum locum habet. Olim cum Reges Beneficia nulla con-
 ferrent, excusari, aut saltem ferri poterant, si etiam hujus juris
 exercendi aliquâ cupiditate tangebantur: nunc verò post Con-
 cordata,

cordata, quando præter tot inferioris Ordinis Beneficia, quæ varijs ex titulis donant, omnes Prælatuæ, omnesque Episcopatus, & Archiepiscopatus ex Regum voto, & nominatione conferuntur, vix aliud superest, quod optare debeant: enimverò Canonatus, aliæque minoris numeri Sacerdotia vix punctum efferunt, tot alia, tantique momenti possidentibus; cum tamen ex alia parte Principis conscientiam magnopere gravent, nec minori damno Ecclesias afficiant. Si Canonatum, aliarumque Dignitatum, & Beneficiorum collatio ex solius Principis voto, arbitrioque penderet, extra periculum res esset; illos quippe nec lucri captandi, nec aliæ sordidæque cupiditates tangunt, quas in privatis ministris reperias: istis ergo vacuas dignitates implendi tota cura committitur, Principe in alia, & majora intento; hinc est, dum isti referunt, orant, supplicântque, illos Principi offerunt, quos non Ecclesijs utiles, sed sibi suisque putant; Sacerdotia interim indignis immeritisque donari; aut potius vendi, quique nil minus cordi habent, quàm ut in Ecclesijs suis resideant, ut oculis subditorum virtutum exempla proponant, quos potius vitæ, morumque licentiâ, & perverfitate Clericis indignâ offendunt. Tantoque id pejus, si Ecclesiæ procul absunt; tunc enim ijs, qui digni essent, præteritis, succedunt aulæ assueti, mutantque Beneficia recens accepta, aut etiam resignant, pensionibus egregiè impositis; quippe non tam illis Ecclesiarum, quàm lucri, ac proventuum cura est, animarum interim pretio, ac pauperum patrimonijs contra fundatorum intentiones in delicias consumptis. Obsident aulam Sacerdotum & ambientium greges, non tam meritis, quàm pretio, gratiâque Sacerdotia captaturi; ij verò, qui meritis quidem, sed non patrocinijs, aut ære abundant, in obscuro sunt, latentque, nec ulla virtutes consequendi cura est desperatione præmiorum. Illi ipsi, quos Ecclesiastici, Laicique Patroni nominârunt, aut expensarum, aut litium metu, aut etiam tædio itinerum (quippe Parisijs tantùm de Regalijs disceptatur) causam etsi justissimam ijs deserunt, qui plus gratiâ, potentiâque in aula valent, unde Ecclesias indignis tandem repleti necesse est; quippe ex Canonatu etiam ad Episcopatus, altioresque cathedras iisdem artibus eniti in promptu est. Constat ergo parum quidem emolumentum ex Regalia Prin-

Principi provenire, multum tamen periculi, multumque damni, tantòque amplius, quantò illa magis dilatur; ut prudenter à Marca Archiepiscopo Parisiensi dictum sit: *Tanti non esse Prabendarum istarum Collationem, ut ejus etiam in loca, in quibus à Christo nato nunquam exercita est, proferenda studio, antiquas Regni leges, Conciliorumque Decreta subverti necesse sit.*

Qua in resunt etiam æternæ memoriæ digna Ludovici VII. & IX. Regum Galliaë exempla. Cùm enim huic instituendi Pastores à Pontifice potestas facta fuisset, ad idque Legatus Româ rediens Diploma protulisset: *Quòd mea, inquit, negotia Roma strenuè objeris, laudo: quòd mihi à Pontifice munus hoc retuleris, non probo: intelligo enim, quanto cum periculo anima mee, & Regni id susciperem: ac protinus in ignem Diploma projecit.* De eodem beato Rege narratur, noluisse Collationibus Sacerdotiorum se immiscere: *Sat mihi est, inquit, coram Deo de temporalibus mihi creditis, non etiam spiritualibus, rationem reddere.* De Ludovico VII. hæc habet Thomas Walsinghamus: *Reversus Ludovicus junior de Hierosolymitana contra Saracenos expeditione, cùm quidam Clericus Româ papale privilegium attulisset, quo in omni Ecclesia cathedrali sui Regni, jus conferendi primam vacaturam cum cunctis fructibus medio tempore provenientibus, continebatur, confestim conclusit literas, dicens: Malo illas hic comburere, quam si propter illas in inferno comburerer.* Hæc Regum Galliaë olim exempla, vocèsq; fuerunt, à quibus quàm aliena sint sensa, quæ regnanti Ludovico inspirare aliqui conantur, nemo non videt. Rationes verò quibus id agunt, tam sunt exiles, vanæque, ut mirum sit, ijs ipsis, qui eas producunt, pudori non esse: enimverò cupiditas aulam demerendi, supra pudorem & veritatem fuit, id postea videbimus; nunc in D. Thoma Cantuariensi, ideam, exemplarque Ecclesiasticæ libertatis proponemus, in quo constantiam, fortitudinem, candorèmq; animi videre, & imitari liceat, aliàsque virtutes sacerdote dignas, omni quidem adulatione, & furo liberas; reverentiæ tamen in Reges suos, amorisq; plenas; & ex quibus intelligas, quid Episcopi Deo, quid Principi debeant, tantòque aptius præsentis causæ hæc digressio conveniet, quòd D. Thomæ pugnandi, vincendique argumentum Regalia fuit, hæc Martyrem fecit; ut mirari non debeas, si eam causam nos calamo, & atramento tuemur, quas ille tormentis, & sanguine;